

<https://doi.org/10.26565/1992-2337-2025-2-02>

УДК: 351:005.332.4:316.422.44

Рачинський Анатолій Петрович,

доктор наук з державного управління, професор,

професор кафедри регіональної політики

навчально-наукового інституту публічного управління та державної служби

Київського національного університету імені Тараса Шевченка,

вулиця Академіка Ромоданова, 12/2, м. Київ, 04050, Україна

e-mail: anatolii.rachynskiyi@knu.ua <https://orcid.org/0000-0001-9888-6978>

СИНЕРГЕТИЧНИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ ПАСІОНАРНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ У СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Анотація. Обґрунтовано концепцію синергетичного підходу до управління пасіонарним потенціалом у системі національного відновлення України, що формується в умовах глибоких соціальних, економічних та безпекових трансформацій. Зазначено, що синергетична парадигма державного управління розглядає суспільство як відкриту, нелінійну, самоорганізовану систему, у якій ефективність управління визначається не лише адміністративними ресурсами, а й здатністю інтегрувати енергію самоорганізації, громадянської активності та інноваційної творчості.

Проаналізовано зміст поняття «пасіонарний потенціал» як сукупності духовних, ціннісних, інтелектуальних та організаційних ресурсів, що зумовлюють здатність суспільства до дії, подолання кризових станів і мобілізації національної енергії задля спільного блага. Визначено, що управління цим потенціалом передбачає не контроль, а координацію, фасилітацію та створення умов для прояву соціальної ініціативи.

Синергетичний підхід дозволяє подолати лінійно-бюрократичну логіку державного управління, формуючи мережеву модель взаємодії між державою, громадянським суспільством, бізнесом і міжнародними партнерами. Запропоновано авторську модель «синергетичної тріади управління пасіонарним потенціалом», що поєднує три системоутворювальні компоненти: стратегічно-координаційний (держава), енергетично-ініціативний (громадянське суспільство) та ресурсно-мотиваційний (бізнес і міжнародна спільнота).

Обґрунтовано доцільність створення регіональних синергетичних платформ, які акумулюватимуть волонтерські, культурні, освітні та соціальні ініціативи, інтегруючи їх у систему публічного управління через цифрові інструменти моніторингу та оцінювання результатів. Зазначено, що ефективність управління пасіонарним потенціалом безпосередньо залежить від рівня довіри, відкритості комунікацій і можливостей участі громадян у прийнятті управлінських рішень.

У підсумку зроблено висновок, що синергетичний підхід формує підґрунтя для нової моделі публічного врядування, у якій енергія самоорганізації суспільства трансформується у стійкий управлінський ресурс національного розвитку, забезпечуючи цілісність, стійкість і відновлювальну здатність держави в умовах післявоєнної модернізації.

Ключові слова: синергетичний підхід, пасіонарний потенціал, державне управління, національне відновлення, самоорганізація, громадянська активність, соціальна резильєнтність, публічне врядування.

Як цитувати: Рачинський А. П. Синергетичний підхід до управління пасіонарним потенціалом у системі національного відновлення. *Державне будівництво*. 2025. № 2 (38). С. 21–32. <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2025-2-02>

In cites: Rachynskiyi, A.P. (2025). Synergic approach to managing passionary potential in the national renewal system. *State Formation*, no. 2 (38), 21–32. <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2025-2-02> [in Ukrainian].

© Рачинський А. П., 2025

This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0

Постановка проблеми. Сучасна система державного управління України перебуває в стані глибокої трансформації, обумовленої одночасним впливом зовнішніх і внутрішніх чинників – воєнних, соціально-економічних, інституційних та культурних. У таких умовах традиційні моделі публічного управління, орієнтовані на централізований контроль, лінійну ієрархію та раціональне планування, дедалі частіше виявляються неефективними. Вони не враховують складності сучасних соціальних систем, динаміки середовища та енергетики суспільних процесів.

Актуальною науковою і практичною проблемою стає пошук таких управлінських підходів, які здатні забезпечити баланс між державним впливом і самоорганізацією суспільства, між стабілізацією та розвитком, між стратегічною цілеспрямованістю й відкритістю до флуктуацій. У цьому контексті особливої ваги набуває синергетична парадигма, що дозволяє розглядати державу як відкриту нелінійну систему, здатну до самоорганізації, адаптації та коеволюції зі своїм середовищем.

Проблема полягає в тому, що в Україні відсутня цілісна науково обґрунтована модель синергетичного управління пасіонарним потенціалом суспільства – тобто управління, яке спирається не лише на адміністративні ресурси, а й на енергію громадянської активності, колективної творчості та соціальної довіри. Наявні управлінські практики часто фрагментарні, обмежені рамками проектного чи галузевого підходу, що не дозволяє реалізувати повний ефект взаємопідсилення між державою, громадами, бізнесом і міжнародними партнерами.

Крім того, у науковому дискурсі ще недостатньо розроблено категоріально-методологічний апарат синергетичного підходу саме в контексті публічного управління. Відсутні узагальнені інструменти вимірювання та управління пасіонарним потенціалом, не визначено механізмів його трансформації в управлінський ресурс розвитку. Це ускладнює формування ефективної державної політики відновлення, побудованої на засадах взаємодії, довіри й креативної самоорганізації.

Таким чином, виникає потреба у науковому осмисленні та практичному моделюванні синергетичного управління пасіонарним потенціалом держави як нової управлінської парадигми, що здатна забезпечити не лише інституційну стійкість, а й соціальну резильєнтність, мотивацію до співтворення та еволюційну динаміку системи державного управління в умовах національного відновлення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Українські науковці, серед яких Н. А. Липовська, О. В. Мартинов, А. Е. Приймачов [1], адаптували синергетичний підхід до сфери публічного управління, розглядаючи державу як відкриту нелінійну систему, що здатна до самоорганізації під впливом внутрішніх і зовнішніх флуктуацій. Вони підкреслюють, що ефективність управлінських рішень визначається не лише наявністю ресурсів, а й здатністю системи інтегрувати енергію суспільних ініціатив у єдине цілісне поле розвитку.

У наукових публікаціях українських і зарубіжних дослідників зростає інтерес до синергетичного підходу як до ефективного методологічного інструменту осмислення процесів державного управління в умовах турбулентності, криз і соціальних трансформацій. Зокрема, у працях Л. Комахи [2] та О. Дегтяра [3] закладено фундаментальні положення теорії самоорганізації складних систем, які стали базою для формування сучасної синергетичної парадигми управління.

Окрему увагу приділяють дослідники питанню пасіонарного потенціалу суспільства як рушійної сили соціальних змін. Зокрема, у працях Є. М. Лібанової, М. А. Хвесика, А. О. Гуторова, О. І. Гуторова та О. А. Єрмоленка [4] поняття «пасіонарності» розглядається як енергія творчого напруження, що стимулює активність спільнот і забезпечує їхню здатність до проривів у періоди історичних викликів. Подальший розвиток цієї концепції в українському науковому просторі набув міждисциплінарного характеру: її поєднують із категоріями соціальної енергії, громадянської мобілізації та інноваційного потенціалу.

Дослідження Д. А. Серьогіної, Г. І. Базецької та Г. А. Жовтяка [5] акцентують увагу на тому, що синергетичний підхід у системі державного управління відкриває можливості для формування моделей партнерської взаємодії між державою, громадянським суспільством та бізнесом, у яких роль управлінця трансформується з контролюючої у координуючу та модераційну.

Аналіз наукових джерел свідчить, що синергетичний підхід дедалі частіше розглядається як концептуальна основа управління процесами національного відновлення. Водночас практичні механізми управління пасіонарним потенціалом, методи його ідентифікації, акумуляції та інтеграції в систему публічного управління залишаються недостатньо розробленими, що визначає потребу подальших досліджень у цьому напрямі.

Метою статті є обґрунтування концепції синергетичного підходу до управління пасіонарним потенціалом у системі національного відновлення України, розкриття його теоретико-методологічних засад і практичних механізмів реалізації.

Застосована методологія і методи. Дослідження побудоване на комплексній методології, яка поєднує системний, синергетичний та інституційний підходи. Системний підхід дозволяє розглядати державні інститути, громадянське суспільство та бізнес як взаємопов'язані елементи, що формують цілісну динамічну систему. Такий підхід забезпечує розуміння закономірностей взаємодії та виявлення ключових точок впливу на розвиток пасіонарного потенціалу. Синергетичний підхід застосований для моделювання процесів самоорганізації та коеволюції суспільних і державних ресурсів, що створюють умови для генерації колективної енергії дій, інноваційних рішень та адаптивних стратегій управління. Він дозволяє простежити механізми виникнення нових форм соціальної і державної організації у відповідь на кризові виклики та зміни зовнішнього середовища. Інституційний аспект дослідження передбачає аналіз структури та функціонування державних органів, а також оцінку їх здатності до реформування і інтеграції кращих практик міжнародного досвіду. Компаративний аналіз міжнародних моделей відновлення після кризових періодів дав змогу ідентифікувати ефективні стратегії мобілізації ресурсів та посилення соціальної резильєнтності.

Завдяки поєднанню зазначених підходів дослідження забезпечує цілісне бачення процесів трансформації суспільства та держави, дозволяючи сформулювати науково обґрунтовані рекомендації щодо підвищення ефективності управління пасіонарним потенціалом в умовах посткризового відновлення.

Виклад основного матеріалу. Сучасні трансформаційні процеси в державному управлінні дедалі частіше потребують переосмислення базових парадигм

управління розвитком суспільства. Однією з найперспективніших є синергетична парадигма, що розглядає суспільство як відкриту, нелінійну, самоорганізовану систему, здатну до саморегуляції, адаптації та переходів у нові стани рівноваги [1]. Зазначений підхід активно використовується для аналізу соціально-економічних і політичних систем, зокрема у контексті відновлення держав після криз та війн.

Синергетичний підхід ґрунтується на тому, що розвиток державної системи не є прямолінійним процесом, а відбувається через фази нестійкості, точки біфуркацій та самоорганізацію нових структур. У цьому контексті роль державного управління полягає не у директивному контролі, а у створенні умов для взаємодії елементів системи, де результат перевищує просту суму складових. Як відзначає Л. Комаха, синергія – це «порядок через флуктуації», де хаос може стати джерелом нового порядку [2]. Підкреслюючи цю ідею, Я. Нтандо та М. Модоло стверджують, що державні інститути функціонують як відкриті системи, і ефективність їхнього розвитку визначається здатністю адаптуватися до зовнішніх і внутрішніх змін [6]. У свою чергу, Т. Є. Кагановська та В. О. Серьогін наголошують на важливості інтеграційних процесів між різними рівнями влади та суспільними суб'єктами, оскільки взаємодія забезпечує виникнення синергетичного ефекту, який неможливо досягти окремими діями [7].

У державному управлінні синергетика означає, що:

- кожен суб'єкт управління (держава, громада, бізнес, громадянське суспільство) є носієм власного потенціалу;
- взаємодія цих потенціалів створює системний ефект, що генерує стійкість і розвиток;
- управління здійснюється через механізми комунікації, зворотного зв'язку, самоорганізації.

У філософсько-соціологічному сенсі поняття пасіонарності введено О. Дегтярем, який трактував її як енергетичний імпульс, що породжує здатність спільнот до історичної творчості [3]. У сучасному державному управлінні дане поняття набуває нового значення – як ресурс суспільної енергії, ініціативи, готовності громадян діяти проактивно в умовах викликів і криз.

Пасіонарний потенціал держави – це інтегральний показник соціальної активності, моральної мобілізації, інтелектуальної та духовної енергії населення. У системі національного відновлення він відіграє роль «пускового механізму», що дозволяє переходити від хаосу руйнувань до нового порядку. Поєднання синергетичного й пасіонарного підходів формує нову управлінську модель – синергетичне управління пасіонарним потенціалом, сутність якого полягає в активізації соціальної енергії через самоорганізацію і мережеву взаємодію.

Основні принципи цієї моделі подано в табл. 1.

Синергетичне управління пасіонарним потенціалом може бути подане як взаємодія трьох підсистем:

- енергетичної (пасіонарність, громадянська активність);
- інституційної (державна система управління, правова база);
- комунікативної (мережеві зв'язки, взаємодія між рівнями управління).

Таблиця 1. – Принципи синергетичного управління пасіонарним потенціалом
 Table 1. – Principles of synergistic management of passionaries' potential

Принцип Principle	Зміст Content	Управлінське значення Management significance
Відкритість системи	Національна система взаємодії з глобальними акторами (ЄС, донори, діаспора)	Забезпечує притік ресурсів і нових моделей управління
Нелінійність процесів	Розвиток відбувається через кризи та переломні моменти	Управління спрямоване не лише на стабільність, а й на трансформацію
Самоорганізація	Громадянські ініціативи стають драйвером державної політики	Підсилює адаптивність і стійкість системи
Синергетичний ефект	Взаємодія секторів (держава – бізнес – громада) створює додану цінність	Підвищує ефективність національного відновлення
Зворотний зв'язок	Постійне коригування політик через моніторинг суспільних реакцій	Дає змогу зменшити управлінські похибки

**Джерело: розробка Рачинського А. П.*

**Source: developed by A. P. Rachynskiy.*

Їх взаємодія формує синергетичний ефект, коли активна енергія суспільства перетворюється на конкретні управлінські рішення й дії.

Відповідно до підходу, запропонованого Є. М. Лібановою, М. А. Хвесиком, А. О. Гуторовим, О. І. Гуторовим та О. А. Єрмоленком у контексті управління резильєнтністю, стійкість держави виникає там, де формується «енергетичне поле взаємодії» різних акторів, що забезпечує емерджентний ефект – появу нових структур без зовнішнього директивного тиску [4].

Синергетичне управління в умовах національного відновлення не може бути ізольованим феноменом – воно природно вписується у світову тенденцію переходу від централізованих моделей державного управління до децентралізованих, мережевих і адаптивних систем. Міжнародний досвід показує, що в умовах посткризового або постконфліктного розвитку саме синергетичні підходи – тобто ті, що поєднують державні, приватні та громадські зусилля – забезпечують не лише технічне відновлення, але й відтворення соціальної тканини нації.

Досвід повоєнної Європи, зокрема План Маршалла (1948–1952), засвідчив, що відбудова може бути успішною лише тоді, коли між національними урядами, місцевими громадами та бізнесом встановлюється синергетичний баланс. Західноєвропейські країни, наслідуючи принцип «взаємопідсилення» між рівнями влади, створили систему розподіленої відповідальності за результат – держава формувала стратегічне бачення, а регіони й приватний сектор забезпечували його практичну реалізацію [5]. Саме дане поєднання плановості та самоорганізації стало «енергетичним двигуном європейського дива».

Подібні принципи реалізовувалися й у Південній Кореї після Кореїської війни. Там держава виступила координатором пасіонарного потенціалу суспільства, мобілізувавши селян, підприємців і науковців у спільну систему цінностей – «самопосвята розвитку». Підхід, відомий як Saemaul Undong («рух за нове село»), став прикладом того, як соціальна енергія громад може бути каналізована через державні програми у сталий економічний прорив [8].

Країни Балканського регіону, зокрема Боснія і Герцеговина, після конфліктів 1990-х також почали застосовувати синергетичну логіку управління, формуючи спільні платформи між місцевими громадами, центральною владою та міжнародними донорами. За оцінками ПРООН, успіх програм «Local Integrated Recovery» пояснюється саме тим, що вони базувались не на централізованому фінансуванні, а на партнерських проєктах, де ініціатива громади мала вирішальне значення [9].

Модель «Build Back Better», розроблена ООН та впроваджена після землетрусів у Японії та на Гаїті, є концептуальним зразком синергетичного мислення в управлінні відновленням. Її сутність полягає у відмові від механічного відновлення минулого стану – натомість пропонується побудова якісно нових соціально-економічних систем через поєднання зусиль держави, бізнесу та громад [10].

Як відзначають Іфіок Енобонг Мфон та Огунделе Джозеф Олуротімі [11], успішна відбудова після криз потребує інтеграції соціальної, економічної та інституційної енергії, де кожен учасник системи впливає на кінцевий результат. У свою чергу, З. Ахмад та П. Еспозіто [12] підкреслюють, що синергетична взаємодія між державою, громадою та приватним сектором здатна не лише відновлювати втрачене, а й створювати передумови для стійкого розвитку та інноваційної трансформації суспільства.

Український Національний план відновлення уже наслідуює зазначений підхід, передбачаючи одночасне функціонування трьох рівнів дій:

- державного рівня, що задає стратегічну рамку та нормативно-правову основу;
- місцевого рівня, який генерує ініціативи, адаптовані до регіональних потреб;
- глобального рівня, що забезпечує ресурси, експертизу й політичну підтримку [13].

Зазначений трикутник фактично є практичною формою синергетичної системи – такої, у якій зворотний зв'язок і взаємна адаптація між рівнями створюють умови для стійкої динамічної рівноваги.

За спостереженням European Investment Bank та Boston Consulting Group, саме в Україні виникає унікальний випадок «bottom-up reconstruction» – відновлення «знизу-вгору», де громади виступають не об'єктом, а суб'єктом державної політики [14]. Зазначений процес підсилює не лише інституційну спроможність держави, але й внутрішню мотивацію суспільства до дії, що є класичним проявом пасіонарності у синергетичному сенсі.

На практичному рівні в Україні поступово складається триколонна архітектура синергетичного управління (див. табл. 2).

Таким чином, українська модель все більше нагадує синергетичну систему відкритого типу, де енергія відновлення циркулює між суб'єктами, підсилюючи один одного.

Сучасна соціологічна діагностика (дані Київського міжнародного інституту соціології за 2024 рік) демонструє, що довіра до волонтерських рухів та місцевого самоврядування залишається найвищою серед усіх інституцій –

понад 80% [15]. Зазначене свідчить про формування саме того «поля пасіонарної взаємодії», на якому базується синергетичне управління.

Таблиця 2. – Триколонна архітектура синергетичного управління в Україні
Table 2. – Three-pillar architecture of synergistic governance in Ukraine

Сектор Sector	Функціональна роль Functional role	Приклади практичної реалізації Examples of practical implementation
Держава	Формує нормативне поле, координує фінансування, здійснює стратегічне планування	Національний план відновлення, урядові цифрові платформи DREAM, Prozorro.Recovery
Громади та громадянське суспільство	Генерують локальні ініціативи, мобілізують людський капітал, забезпечують горизонтальну взаємодію	Волонтерські хаби, муніципальні лабораторії відновлення, кооперативні проекти
Міжнародні партнери	Надають фінансову, технічну та експертну підтримку, допомагають у розбудові інституційної спроможності	Програми EIB, USAID, UNDP, «Rebuild Ukraine Facility»

*Джерело: розробка Рачинського А. П.

*Source: developed by A. P. Rachynskiy.

Аналізуючи досвід різних країн, можна сформулювати декілька практичних висновків, релевантних для України:

– держава має координувати, а не монополізувати процес відновлення. Як показує європейський і корейський досвід, централізація без горизонтальних зв'язків гальмує розвиток;

– громадянська самоорганізація є двигуном реформ. Вона створює енергію довіри, без якої будь-яке планування залишиться декларативним;

– синергетичне поле формується не рішеннями, а відносинами. Відновлення – це не лише відбудова інфраструктури, а й оновлення соціального коду взаємодії.

Отже, практичне застосування синергетичного підходу в Україні є логічним продовженням найуспішніших світових моделей, але з урахуванням національної специфіки – високої громадської активності, сильної горизонтальної солідарності та здатності до самоорганізації в умовах кризи. Зазначене дозволяє говорити, що пасіонарний потенціал українського суспільства поступово трансформується у структурну силу державного розвитку.

Проведений теоретико-практичний аналіз дозволяє зробити висновок, що синергетичний підхід до управління пасіонарним потенціалом є не лише методологічною інновацією, а й реальною управлінською парадигмою, яка дає змогу вийти за межі традиційної моделі державного менеджменту. Його сутність полягає у перетворенні системи публічного управління з «ієрархії контролю» на «екосистему взаємодії», де ключову роль відіграє енергія колективної дії – пасіонарність. Пасіонарний потенціал сучасного українського суспільства, посилений воєнними та кризовими чинниками, став основою для мобілізації нових управлінських практик. У синергетичній логіці зазначений потенціал розглядається не як стихійна енергія, а як керований ресурс розвитку, який може бути скерований у конкретні траєкторії відновлення через правильні механі-

зми взаємодії. У цьому контексті доцільно запропонувати авторську концептуальну модель «Синергетичної тріади управління пасіонарним потенціалом» у системі національного відновлення (див. рис. 2).

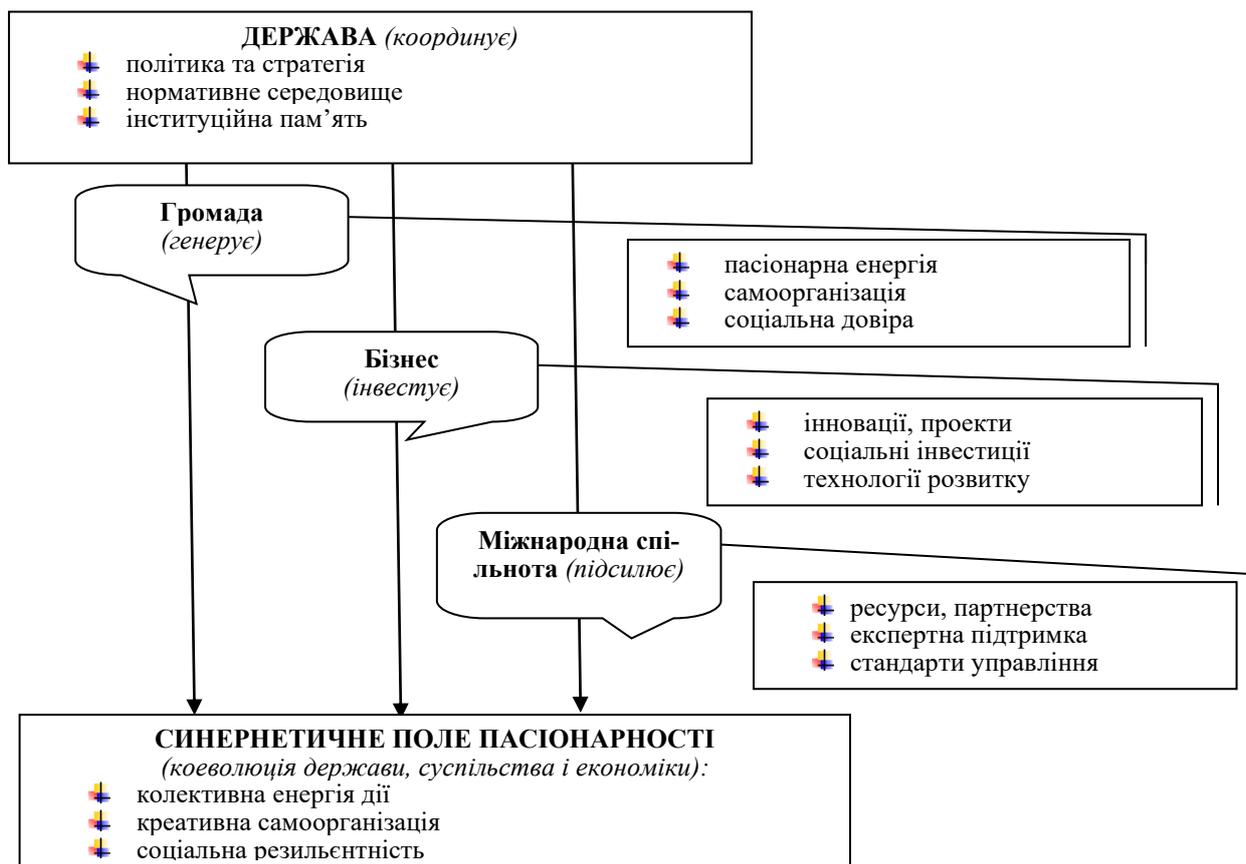

Рис. 2. Синергетична тріада управління пасіонарним потенціалом.

Fig. 2. Synergetic triad of passionary potential management.

*Джерело: розробка Рачинського А.П.

*Source: developed by A. P. Rachynskiy.

Пасіонарний потенціал суспільства є ключовим нематеріальним ресурсом державотворення. У кризові періоди він проявляється як енергія опору, але в умовах мирного розвитку має трансформуватись у енергію співтворення.

Збереження цієї енергії потребує державної політики, що не придушує ініціативи, а формує середовище для їх розгортання. Синергетичний підхід передбачає нелінійне мислення в управлінні: рішення приймаються не з позиції домінування, а з позиції взаємодії. Зазначене означає, що навіть малі, локальні ініціативи (на кшталт громадських кооперативів, волонтерських штабів чи освітніх проєктів) можуть створювати ефект біфуркації – переломний вплив на всю систему, коли їх підтримати відповідними інституційними та ресурсними механізмами. Українська модель відновлення вже містить елементи синергетики: це і державні платформи прозорості (Prozorro, DREAM), і регіональні агенції розвитку, і мережеві громадські рухи. Вони формують складну, але самоорганізовану архітектуру управління.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших досліджень.

Синергетичний підхід є не лише методологічним інструментом осмислення процесів національного відновлення, а й практичною моделлю управління пасіонарним потенціалом суспільства. Він дає змогу поєднати державну стратегію, ініціативу громад та енергію соціальної самоорганізації в єдину систему динамічної рівноваги. Доцільним є створення регіональних платформ, які акумулюватимуть волонтерські, культурні, освітні та соціальні ініціативи, інтегруючи їх у систему публічного управління через цифрові механізми моніторингу результатів. Такі платформи можуть виконувати функції комунікаційного мосту між органами влади та активними громадянами, забезпечуючи циркуляцію пасіонарної енергії в межах локальних систем.

Важливим напрямом розвитку є організація експериментальних проєктів у громадах, де державні, приватні та громадські структури спільно розробляють локальні моделі відновлення – у сферах енергоефективності, соціальних послуг, цифрової економіки, культурного підприємництва. Такі лабораторії повинні діяти за принципом «живих полігонів» (*living labs*), випробовуючи нові управлінські інструменти та створюючи приклади масштабованих практик для всієї країни.

Ефективність синергетичного управління прямо залежить від рівня довіри між владою, громадянами та бізнесом. Підвищення довіри можливе через системну прозорість управлінських процесів, публічну звітність, цифрову відкритість даних, а також безпосередню участь громадян у прийнятті рішень. Саме «поле довіри» створює умови для самопосилення соціальної енергії та перетворення пасіонарності з емоційного імпульсу у стійкий управлінський ресурс. Доцільно запровадити навчальні програми для державних службовців, спрямовані на оволодіння методами системного, нелінійного та синергетичного мислення. Аналогічні практики вже реалізовані в країнах ЄС у межах підходу *complexity governance*, який орієнтований на здатність керівників діяти в умовах невизначеності, швидких змін і множинних взаємодій. Освітня інституалізація синергетичного підходу створить підґрунтя для формування нового типу управлінця – носія пасіонарної культури дії, відкритої до співтворення, інновацій і стратегічного мислення.

У перспективі синергетичний підхід може стати базовою парадигмою державного управління нового типу – такого, що ґрунтується не на ресурсному примусі, а на коеволюції інститутів і громад. Зазначене управління не «для» громадян, а «з» громадянами; не контроль над процесами, а резонанс із ними. Україна, проходячи через катастрофічні виклики війни та соціальних трансформацій, отримує унікальний шанс сформувати власну школу «пасіонарного врядування» – управління, у якому суспільна енергія стає каталізатором модернізації. Саме синергетична методологія забезпечує наукове підґрунтя для перетворення цієї енергії на системний ресурс державного відродження.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Липовська Н. А., Мартинов О. В., Приймачов А. Е. Концептуальні підходи до інтерпретації ресурсів відновлення громад. *Державне будівництво*. 2025. № 2 (38). С. 340–349. <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2025-2-24>

2. Комаха Л. Концептуальні засади реалізації потенціалу пасіонарності у період невизначеності та трансформацій. *Інвестиції: практика та досвід*. 2025. № 18. С. 232–237. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.18.232>
3. Дегтяр О. Еволюційні тенденції публічного управління в містобудуванні. *Суспільство та національні інтереси*. 2025. № 8 (16). С. 468–479. [https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-8\(16\)-468-479](https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-8(16)-468-479)
4. Libanova E. M., Khvesyk M. A., Hutorov A. O., Gutorov O. I., Yermolenko O. A. Synergistic approach to the resilience management of socio-ecological and economic development of Ukraine. *Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu*. 2025. № 3. Р. 192–200. <https://doi.org/10.33271/nvngu/2025-3/192>
5. Сergyoga D. A., Bazetska G. I., Zhovtyak G. A. Світовий досвід повоєнного економічного відновлення територій. *Економіка та суспільство*. 2023. № 48. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-48-36>
6. Ntando Ya., Mofolo M. Analyzing the Open Systems Theory as a Tool for Promoting Good Governance in Public Institutions. *International Conference on Public Administration and Development Alternatives*. 2024. С. 81–92. URL: https://www.researchgate.net/publication/387864733_Analyzing_the_Open_Systems_Theory_as_a_Tool_for_Promoting_Good_Governance_in_Public_Institutions
7. Кагановська Т. Є., Сergyoga V. O. Багаторівневе управління: загальна теорія і шляхи реалізації в Україні в контексті євроінтеграції. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. 2025. № 39. С. 10–33. <https://doi.org/10.26565/2075-1834-2025-39-01>
8. Recruitment of Global Saemaul Undong Coordinators of 2025. Embassy of the Republic of Korea in the Kingdom of Cambodia. 2025. URL: <https://www.mofa.go.kr/kh-en/index.do>
9. United Nations Development Programme. Local Integrated Development Project (results presented in Sarajevo – Stories from the field show that Bosnia and Herzegovina can do better). Sarajevo, 2025. URL: <https://www.undp.org/bosnia-herzegovina/news/local-integrated-development-project-results-presented-sarajevo-stories-field-show-bosnia-and-herzegovina-can-do-better>
10. United Nations Office for Disaster Risk Reduction. Definition: Build Back Better. Geneva : UNDRR, 2025. URL: <https://www.undrr.org/terminology/build-back-better>
11. Ifiok Enobong Mfon, Ogundele Joseph Olurotimi. Post-Disaster Reconstruction: Discussing Strategies and Approaches for Rebuilding and Designing Resilient Communities after Natural or Human- Made Disasters. *International Journal of Research Publication and Reviews*. 2023. 4. 945–952. URL: https://www.researchgate.net/publication/373820941_Post-Disaster_Reconstruction_Discussing_Strategies_and_Approaches_for_Rebuilding_and_Designing_Resilient_Communities_after_Natural_or_Human-Made_Disasters
12. Ahmad Z., Esposito P. Collaborative Governance for Social Change and Environmental Sustainability. *Case Study of Campania Region, Administrative Sciences, MDPI. Vol. 15(6). P. 1-20*. <https://doi.org/10.3390/admsci15060217>
13. План відновлення України: електронний ресурс. URL: <https://recovery.gov.ua>
14. European Investment Bank. EIB and UNDP strengthen cooperation to accelerate Ukraine's recovery. Luxembourg/Kyiv : EIB Press Office, 2025. URL: <https://www.undp.org/european-union/press-releases/eib-and-undp-strengthen-cooperation-accelerate-ukraines-recovery>
15. Київський міжнародний інститут соціології. Динаміка довіри до волонтерських організацій. 2024 . Київ : КМІС, 2025. URL: <https://kiis.com.ua/?cat=reports&id=1335&lang=eng>

Стаття надійшла до редакції 12.10.2025 р.

Стаття рекомендована до друку 16.11.2025 р.

Опубліковано 30.12.2025 р.

Rachynskyi A. P.,

*Doctor of Science of Public Administration, Professor,
Professor of the Department of Regional Policy of the Educational
and Scientific Institute of Public Administration and Civil Service,
Taras Shevchenko National University of Kyiv,*

12/2, vul. Akademika Romodanova, Kyiv, 04050, Ukraine

e-mail: anatolii.rachynskyi@knu.ua <https://orcid.org/0000-0001-9888-6978>

SYNERGIC APPROACH TO MANAGING PASSIONARY POTENTIAL IN THE NATIONAL RENEWAL SYSTEM

Annotation. The article substantiates the concept of a synergistic approach to managing passionary potential in the national renewal system of Ukraine, which is being formed in conditions of deep social, economic and security transformations. It is noted that the synergistic paradigm of public administration considers society as an open, nonlinear, self-organized system, in which the effectiveness of management is determined not only by administrative resources, but also by the ability to integrate the energy of self-organization, civic activity and innovative creativity.

The content of the concept of "passionary potential" is analyzed as a set of spiritual, value, intellectual and organizational resources that determine the ability of society to act, overcome crisis states and mobilize national energy for the common good. It is determined that the management of this potential does not involve control, but coordination, facilitation and creation of conditions for the manifestation of social initiative.

The synergistic approach allows overcoming the linear-bureaucratic logic of public administration, forming a network model of interaction between the state, civil society, business and international partners. The author's model of the "synergistic triad of passionary potential management" is proposed, which combines three system-forming components: strategic-coordination (state), energy-initiative (civil society) and resource-motivational (business and the international community).

The feasibility of creating regional synergistic platforms that will accumulate volunteer, cultural, educational and social initiatives, integrating them into the public administration system through digital tools for monitoring and evaluating results. It is noted that the effectiveness of managing passionary potential directly depends on the level of trust, openness of communications and opportunities for citizens to participate in making management decisions.

As a result, it is concluded that the synergistic approach forms the basis for a new model of public governance, in which the energy of self-organization of society is transformed into a sustainable management resource of national development, ensuring the integrity, stability and regenerative capacity of the state in the conditions of post-war modernization.

Keywords: *synergistic approach, passionary potential, public administration, national renewal, self-organization, civic activity, social resilience, public governance.*

REFERENCES

1. Lypovska, N.A. Martynov, O.V. & Pryymachov A.E. (2025). Conceptual approaches to the interpretation of community renewal resources. *State Construction, 1 (37), 340–349.* <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2025-2-24> [in Ukrainian].
2. Komakha, L. (2025). Conceptual principles of realizing the potential of passionarity in a period of uncertainty and transformations. *Investments: practice and experience, 18, 232–237.* <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.18.232> [in Ukrainian].
3. Degtyar, O. (2025). Evolutionary trends of public administration in urban planning. *Society and national interests, 8 (166), 468–479.* [https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-8\(16\)-468-479](https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-8(16)-468-479) [in Ukrainian].

4. Libanova, E.M. Khvesyk, M.A. Hutorov, A.O. Gutorov, O.I. & Yermolenko, O.A. (2025). Synergistic approach to the resilience management of socio-ecological and economic development of Ukraine. *Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu*, 3, 192–200. <https://doi.org/10.33271/nvngu/2025-3/192>
5. Seryogina, D.A. Bazetska, G.I. & Zhovtyak, G.A. (2023). World experience of post-war economic recovery of territories. *Economy and Society*, 48. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-48-36> [in Ukrainian].
6. Ntando, Ya., Mofolo, M. (2024). Analyzing the Open Systems Theory as a Tool for Promoting Good Governance in Public Institutions. *International Conference on Public Administration and Development Alternatives*, 81–92. URL: https://www.researchgate.net/publication/387864733_Analyzing_the_Open_Systems_Theory_as_a_Tool_for_Promoting_Good_Governance_in_Public_Institutions
7. Kaganovska, T.E. & Seryogin, V.O. (2025). Multilevel governance: general theory and ways of implementation in Ukraine in the context of European integration. *Bulletin of the V. N. Karazin Kharkiv National University*, 39, 10–33. <https://doi.org/10.26565/2075-1834-2025-39-01> [in Ukrainian].
8. Recruitment of Global Saemaul Undong Coordinators of 2025 (2025). Embassy of the Republic of Korea in the Kingdom of Cambodia. URL: <https://www.mofa.go.kr/kh-en/index.do>
9. United Nations Development Programme (2019). Local Integrated Development Project (results presented in Sarajevo – Stories from the field show that Bosnia and Herzegovina can do better). *Sarajevo*. URL: <https://www.undp.org/bosnia-herzegovina/news/local-integrated-development-project-results-presented-sarajevo-stories-field-show-bosnia-and-herzegovina-can-do-better>
10. United Nations Office for Disaster Risk Reduction (2025). Definition: Build Back Better. Geneva: UNDRR. URL: <https://www.undrr.org/terminology/build-back-better>
11. Ifiok Enobong Mfon, Ogundele Joseph Olurotimi (2023). Post-Disaster Reconstruction: Discussing Strategies and Approaches for Rebuilding and Designing Resilient Communities after Natural or Human- Made Disasters. *International Journal of Research Publication and Reviews*, 4, 945–952. URL: https://www.researchgate.net/publication/373820941_Post-Disaster_Reconstruction_Discussing_Strategies_and_Approaches_for_Rebuilding_and_Designing_Resilient_Communities_after_Natural_or_Human-Made_Disasters
12. Ahmad, Z. & Esposito, P. (2025). Collaborative Governance for Social Change and Environmental Sustainability. *Case Study of Campania Region, Administrative Sciences, MDPI, vol. 15(6)*, 1–20. <https://doi.org/10.3390/admsci15060217>
13. Ukraine Recovery Plan. URL: <https://recovery.gov.ua> [in Ukrainian].
14. European Investment Bank (2025). EIB and UNDP strengthen cooperation to accelerate Ukraine’s recovery. Luxembourg/Kyiv: EIB Press Office. URL: <https://www.undp.org/european-union/press-releases/eib-and-undp-strengthen-cooperation-accelerate-ukraines-recovery>.
15. Kyiv International Institute of Sociology (2025). Dynamics of Trust in Volunteer Organizations. URL: <https://kiis.com.ua/?cat=reports&id=1335&lang=eng> [in Ukrainian].

The article was received by the editors 12.10.2025.

The article is recommended for printing 16.11.2025.

Published 30.12.2025.